

WELKOM

Bij de informerende AB bijeenkomst van
dinsdag 22 september 2020.

START VERGADERING 20:00 UUR

AANPASSING BELASTINGSTELSEL 2020

Waterschap Hunze en Aa's, 22 september 2020

AGENDA

1. Doel en proces

- Doel van vandaag
- Belang
- Opdracht
- Proces

2. Welke voorstellen liggen klaar?

- Heffingsformule zuiverings- en verontreinigingsheffing
- Meekoppelkansen

3. Keuzes die nog voorliggen

- Kostentoedeling watersysteemheffing: nog afweging van twee modellen

4. Permanent onderhoudsspoor

5. Vragen

DOEL VAN DE HUIDIGE FASE

De algemene besturen van de 21 waterschappen:

- Meenemen in de doelstelling en het proces van het traject 'Aanpassing belastingstelsel'.
- Informeren over de voorstellen die voorliggen, zodat de algemene besturen input kunnen meegeven aan hun vertegenwoordiger in de Stuurgroep ten behoeve van de stuurgroepbijeenkomst van 6 oktober.

BELANG TRAJECT AANPASSING BELASTINGSTELSEL

- Eigen belastingstelsel is beste garantie voor waterveiligheid, voldoende en schoon oppervlaktewater.
- Belang dat we zelf regie hebben en houden op de vormgeving.
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het belastingstelsel.
- Solidariteit als het voor bepaalde waterschappen knelt.
- Resultaat van deze opdracht is een advies aan de minister van IenW.

OPDRACHT I

Na afstemming met de algemene besturen van de waterschappen heeft de Ledenvergadering van de Unie **de Stuurgroep** (bestaande uit 21 bestuursleden van de waterschappen) de **opdracht** gegeven om met een oplossing te komen voor **drie urgente knelpunten**:

1. De weeffout in de watersysteemheffing, waarbij binnen de huidige systematiek als gevolg van de hoge waarde van infrastructuur de hele categorie ongebouwd te maken krijgt met hogere tarieven als de verhoudingen binnen de categorie wijzigen.
2. Gelijkmatische tariefontwikkeling is binnen de watersysteemheffing niet mogelijk voor alle betalende categorieën.
3. Het gebruik van mens- en milieubelastende stoffen bij het meten, bemonsteren en analyseren van het afvalwater (binnen de zuiverings- en de verontreinigingsheffing).

OPDRACHT II

En vijf meekoppelkansen verder te brengen:

1. Voorstellen om plusvoorzieningen in rekening te kunnen brengen bij belanghebbenden.
2. Voorstel om tariefdifferentiatie glasopstanden opnieuw te beschouwen.
3. Voorstellen waarmee beter kan worden ingespeeld op waardevol afvalwater.
4. Voorstel om bekostiging maatregelen tegen hemelwaterkosten zuiveringsbeheer te kunnen dekken uit de opbrengst van de zuiveringsheffing.
5. Voorstel voor actualisatie van de Tabel afvalwatercoëfficiënten.

OPDRACHT III

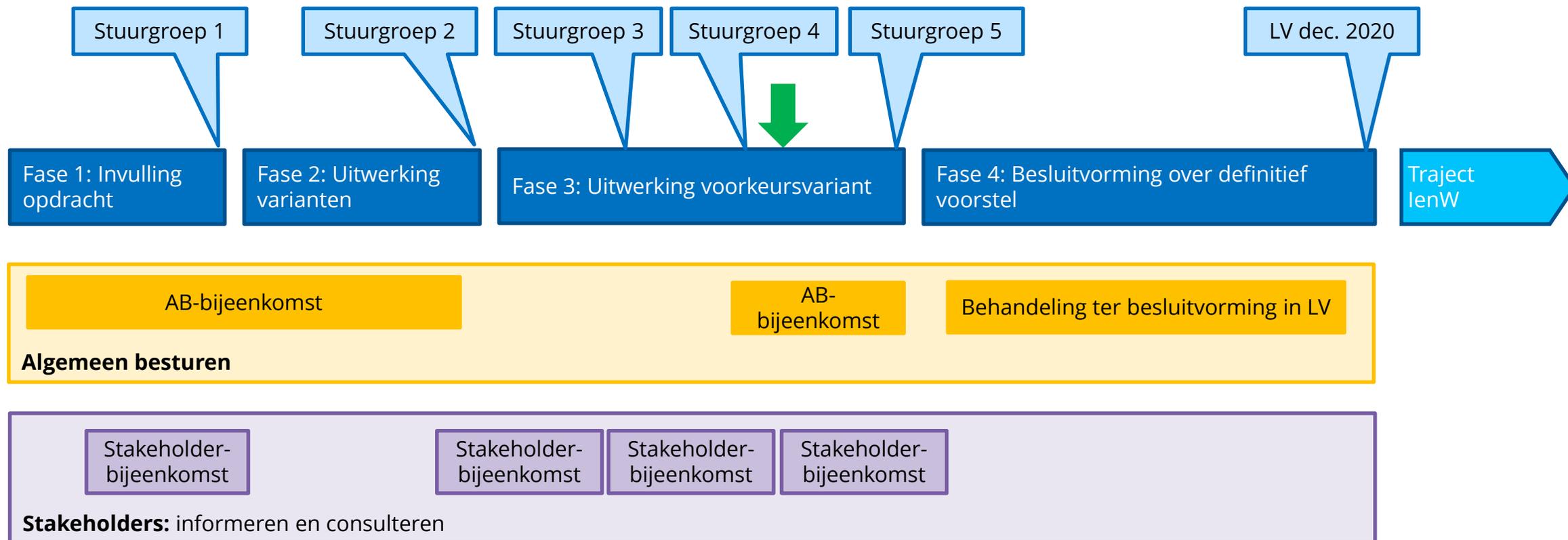
Uitgangspunten

- Kostenterugwinning staat centraal (en gaat boven gedragsbeïnvloeding).
- Ruimte voor bestuurlijk regionaal maatwerk.
- Beperkte lastenverschuivingen watersysteemheffing.
- De aanpassingen moeten:
 - Robuust,
 - Doelmatig,
 - Uitlegbaar en
 - Maatschappelijk gedragen zijn.

PROCES AANPASSING BELASTINGSTELSEL

WAAR STAAN WE IN HET PROCES?

WELKE VOORSTELLEN LIGGEN KLAAR:

- Heffingsformule zuiverings- en verontreinigingsheffing

OPDRACHT LV

Voor de zuiverings- en verontreinigingsheffing is in de LV-opdracht één **urgent knelpunt** opgenomen: we willen stoppen met het **gebruik van mens- en milieubelastende stoffen** bij het voor de aanslagoplegging noodzakelijke analyseren van het afvalwater van bedrijven.

Stuurgroep doet voorstellen voor een andere analysemethode om het zuurstofverbruik in het afvalwater te meten.

KERN VOORSTEL HEFFINGSFORMULE ZUIVERINGS- EN VERONTREINIGINGSHEFFING

1. In de analysemethode **geen gebruik meer te maken van mens- en milieubelastende stoffen** door de parameters waarmee het zuurstofverbruik wordt gemeten te veranderen in TOC en N-totaal, waarbij nitriet en nitraat in mindering worden gebracht, en dit in de heffingsformule op te nemen.
2. Bij TOC gebruik te maken van de **vaste omrekenfactor 3** en een **afwijkprotocol**. Door dit protocol kunnen bedrijven resp. waterschappen die aannemelijk kunnen maken dat de factor 3 in een duidelijk te hoge resp. te lage vervuilingswaarde zou resulteren, onderbouwd afwijken van de factor 3. Het protocol is van toepassing voor bedrijven voor wie een factor lager dan 2,5 resp. hoger dan 3,5 geldt.

AFWIJKMOGELIJKHEID

- Bedrijven die aannemelijk kunnen maken dat hun afvalwater een CZV/TOC-verhouding heeft kleiner dan 2,5 mogen deze waarde aantonen middels een voorgesteld protocol.
- Waterschappen die middels een voorgesteld protocol aannemelijk kunnen maken dat het afvalwater van een bedrijf een CZV/TOC-verhouding heeft groter dan 3,5 kunnen een nieuwe factor bepalen en deze toepassen.
- Op grond van het beschikbare onderzoek is de verwachting dat het in beide gevallen gaat om een klein aantal bedrijven, zodat de efficiency van het werken met een vaste factor zoveel mogelijk gewaarborgd wordt.

CONSEQUENTIES

1. De heffing door waterschap wordt beperkt beïnvloed, de totale nieuwe vervuilingswaarde varieert tussen -2% en +2% en is afhankelijk van diversiteit van de bedrijfsactiviteiten en verhouding bedrijven/huishoudens. Gemiddeld gaat het om -1% - +1%.
2. De heffing voor individuele bedrijven kan verschuiven met een range van ongeveer -10% en +10% (geldt voor bandbreedte 2,5-3,5).
3. De perceptiekosten zijn vergelijkbaar of worden iets lager.
4. Randvoorwaardelijk is dat de uitvoeringspraktijk binnen afzienbare termijn in staat is om op betrouwbare wijze TOC te meten.

EXTRA INFORMATIE: VOORSTELLEN MEEKOPPELKANSEN

MEEKOPPELKANSEN

1. Voorstellen om plusvoorzieningen in rekening te kunnen brengen bij belanghebbenden.
2. Voorstel om tariefdifferentiatie glasopstanden te handhaven.
3. Voorstellen waarmee beter kan worden ingespeeld op waardevol afvalwater.
4. Voorstel om bekostiging maatregelen tegen hemelwaterkosten zuiveringsbeheer te kunnen dekken uit de opbrengst van de zuiveringsheffing.
5. Voorstel voor actualisatie van de tabel afvalwatercoëfficiënten.

1. BIED WATERSCHAPPEN DE MOGELIJKHEID OM KOSTEN VAN PLUSVOORZIENINGEN APART TE VERHALEN (1)

- Soms doet waterschap meer dan wat het normaal gesproken zou moeten doen voor specifieke belanghebbenden of delen van het gebied.
- Kosten van deze extra voorzieningen worden op dit moment in beginsel door een ieder opgebracht.

Kan dat beter/anders?

1. BIED WATERSCHAPPEN DE MOGELIJKHEID OM KOSTEN VAN PLUSVOORZIENINGEN APART TE VERHALEN (2)

Voorstel stuurgroep:

- Als sprake is van een verzoek kunnen de kosten via *een rechtenheffing (een retributie)*, of via een *privaatrechtelijke prijs* in rekening worden gebracht bij degene die om deze speciale voorzieningen heeft gevraagd.
- In andere gevallen kunnen de kosten in rekening worden gebracht bij degenen die eigendommen bezitten in delen van het waterschapsgebied waar de plusvoorzieningen worden gerealiseerd.
Dit kan via een nieuw in te stellen *tariefdifferentiatie*.

2. BESCHOUW HET VOORSTEL OM TARIEFDIFFERENTIATIE GLAS AF TE SCHAFFEN OPNIEUW

- Achtergrond oorspronkelijk voorstel tot afschaffing was eenvoud van regelgeving: tariefdifferentiatie is nooit gebruikt.
- Opdracht LV vraagt de stuurgroep dit te heroverwegen.

Voorstel stuurgroep:

- Bepaling toch in de wet laten staan, zodat waterschappen die hieraan behoefte hebben de mogelijkheid kunnen gebruiken.

3. BETER INSPELEN OP 'WAARDEVOL AFVALWATER' (1)

Waarom is dit belangrijk?

- Indien principe 'vervuiler betaalt' strikt wordt toegepast, dan leidt dat er toe dat bedrijven zelf gaan zuiveren (*'afhakert'*).
- Door afhaken loopt waterschap 'waardevol afvalwater' mis.
- Inzet op behoud 'waardevol afvalwater' omdat dit leidt tot optimale benutting rwzi's en daarmee:
 1. Lagere maatschappelijke kosten zuiveringsproces.
 2. Milieuvoordelen (minder energieverbruik en minder grondstoffen nodig voor zuiveringsproces).
 3. Vergroting circulariteit (energie- en grondstoffenterugwinning).

3. BETER INSPELEN OP WAARDEVOL AFVALWATER (2)

Voorstel stuurgroep:

Maak maatwerk voor bedrijven mogelijk door middel van de volgende voorstellen:

- Via een experimenteerartikel korting op heffing mogelijk maken bij fosfaatterugwinning.
- Prijsafspraken mogelijk maken voor separate afvalwaterstromen.
- De 'subsidie doelmatige werking zuiveringsinstallaties' (anti-afhaakregeling) behouden.

4. BEKOSTIGING MAATREGELEN TEGEN HEMELWATERKOSTEN UIT ZUIVERINGSHEFFING (1)

Achtergrond:

- Hemelwater veroorzaakt ongeveer 36% kosten zuiveringsbeheer.
- Relatief schoon water dat zuiveringsproces onnodig bemoeilijkt en duurder maakt.
- Wens om aandeel hemelwater op de zuivering te verminderen.
- Waterschapswet geeft strakke bestedingsmogelijkheden van de opbrengst zuiveringsheffing.
- Binnen deze mogelijkheden zijn waterschappen niet vrij om optimale oplossingen te kiezen (samen met andere partijen zoals gemeentes en burgers).

4. BEKOSTIGING MAATREGELEN TEGEN HEMELWATERKOSTEN UIT ZUIVERINGSHEFFING (2)

Voorstel stuurgroep:

- Expliciet in de wet opnemen dat waterschappen de benodigde middelen uit de opbrengst van de zuiveringsheffing mogen bekostigen.

TABEL AFVALWATERCOËFFICIËNTEN

- De tabel afvalwatercoëfficiënten dient voor het vaststellen van de vervuilingswaarde van het afvalwater van bedrijven met een vervuilingswaarde tussen de 5 en 1.000 vervuilingseenheden.
- Omdat er discussie bestaat over de indeling van bedrijven en de hoogte van sommige tabelcoëfficiënten heeft de LV gevraagd de huidige tabel te actualiseren.
- De beperkende corona-maatregelen hebben vertraging opgeleverd waardoor het resultaat niet meer binnen het traject van de stuurgroep kan worden opgeleverd.

Voorgesteld stuurgroep:

- Het opdrachtgeverschap over te dragen aan de Unie van Waterschappen.

KEUZES DIE NOG VOORLIGGEN: WATERSYSTEEMHEFFING

Huidige kostentoedeling watersysteemheffing

- Solidariteitsdeel = ingezetenenandeel:

Inwonerdichtheid	Kostenaandeel ingezetenen
≤ 500 inw/km ²	20 – 30%, evt. 40%
501- 1.000 inw/km ²	31 – 40%, evt. 50%
> 1.000 inw/km ²	41 – 50%, evt. 60%

- Profijtdeel = kostenaandelen gebouwd, ongebouwd en natuur:
 - mathematische uitkomst van verdeling o.b.v. waarde, nagenoeg zonder bestuurlijke ruimte;
 - (hoge) waarde infrastructuur als factor binnen ongebouwd om belang en betaling in evenwicht te brengen.

Opdracht van de Ledenvergadering

Voorstel voor nieuwe kostentoedeling voor watersysteemheffing dat twee urgente knelpunten oplost:

1. De weeffout,
waardoor a.g.v. de hoge waarde van infrastructuur binnen de huidige systematiek de hele categorie ongebouwd te maken krijgt met hogere tarieven als de verhoudingen binnen de categorie wijzigen.
2. Niet mogelijk zijn van een gelijkmatige tariefontwikkeling voor alle betalende categorieën.

Voorstel kostentoedeling watersysteemheffing

Voorafgaand aan eerste stuurgroepvergadering analyse van alle ontvangen inbreng en materiaal uit vorige trajecten

- * CDA Bestuurdersvereniging
- * VBNE
- * Vereniging Eigen Huis
- * Algemene Waterschapspartij
- * Water Natuurlijk
- * LTO
- * VNO-NCW
- * Partij 'Lagere Lasten Burger'
- * 9 waterschappen traject 1^e helft 2019
- * Taskforce Van Erkelens
- * Commissie Aanpassing Belastingstelsel
- * (Medewerkers) Unie van Waterschappen
- * Medewerkers waterschap H
- * Medewerkers van IenW
- * COELO
- * Adviseurs

Voorstel kostentoedeling watersysteemheffing

Stuurgroep 30 januari 2020

Stuurgroep vraagt om twee denkrichtingen voor nieuwe kostentoedeling uit te werken:

1. met waarde bij verdeling van het profijtdeel;
2. zonder gebruik van waarde bij verdeling profijtdeel, maar o.b.v. gebiedskenmerken.

Voorstel kostentoedeling watersysteemheffing

8 modellen voor nieuwe kostentoedeling zijn uitgewerkt en technisch getoetst. Op basis hiervan heeft de stuurgroep op 7 mei getrechterd.

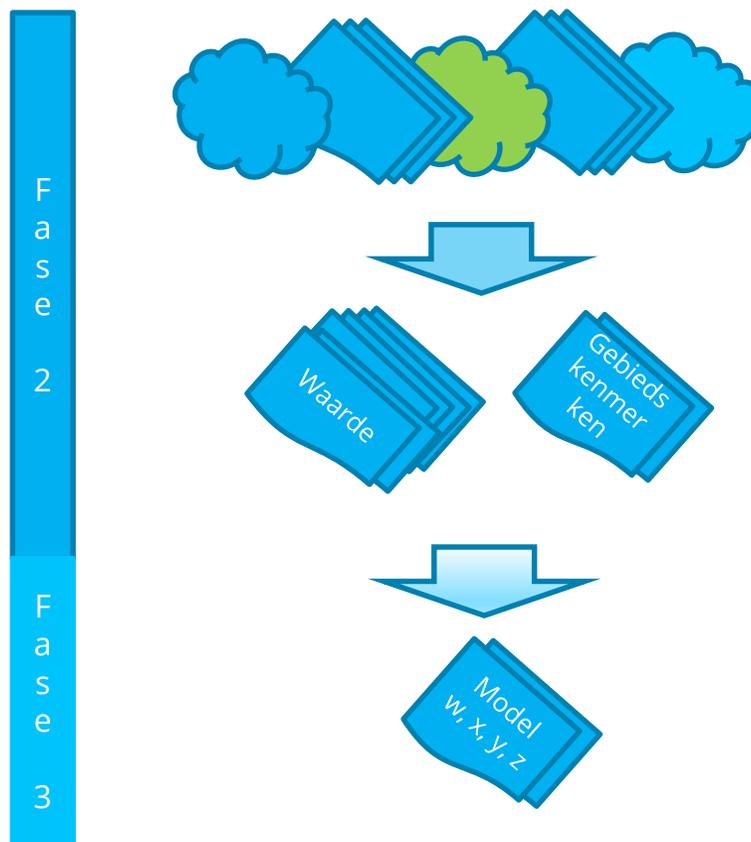
1. Denkrichting 'verdeling profijtdeel o.b.v. waarde'

- Model A
- Model A'
- Model B
- Model C
- Groepswaardemodel
- Factorenmodel (2 varianten)

2. Denkrichting 'verdeling profijtdeel o.b.v. gebiedskenmerken'

- Verbeterd Combimodel – Variant Taskforce
- Verbeterd Combimodel – Variant H

Trechteren modellen watersysteemheffing

inbreng stakeholders
en oogst van vorige
trajecten

resulteren in

**Langs 2
denkrichtingen
8 modellen**

**Trechtering naar
4 modellen**

Voorstel kostentoedeling watersysteemheffing

8 modellen voor nieuwe kostentoedeling zijn uitgewerkt en technisch getoetst. Op basis hiervan heeft de stuurgroep op 7 mei getrechterd.

1. Denkrichting 'verdeling profijtdeel o.b.v. waarde'

- Model A
- **Model A'**
- Model B
- Model C
- **Groepswaardemodel**
- Factorenmodel (2 varianten)

2. Denkrichting 'verdeling profijtdeel o.b.v. gebiedskenmerken'

- **Verbeterd Combimodel – Variant Taskforce**
- **Verbeterd Combimodel – Variant H**

Afweging modellen watersysteemheffing

Lossen de modellen de urgente knelpunten op?

	Modellen o.b.v. waarde		Modellen o.b.v. gebiedskenmerken	
	Groepswaarde-model	Model A'	Verbeterd Combimodel Variant Taskforce	Verbeterd Combimodel Variant H
Wordt de weeffout opgelost?	Ja	Ja	Ja	Ja
Wordt gelijkmatige tariefsontwikkeling mogelijk gemaakt?	Ja, mits bandbreedte voor ongebouwd voldoende ruim is	Nee, tarieven gaan waardeontwikkeling op de markt volgen	Ja, mits bandbreedtes voldoende ruim zijn	Ja

Afweging modellen watersysteemheffing

Voldoen de modellen aan de uitgangspunten uit de LV-opdracht?

	Waarde modellen		Modellen o.b.v. gebiedskenmerken	
	Groepswaarde model	Model A'	Verbeterd Combimodel Variant Taskforce	Verbeterd Combimodel Variant H
Kostenterugwinning	+	+	+	+
(meer) Ruimte voor regionaal maatwerk	+	+	+	+
Beperkte lastenverschuivingen	+/-	-	+/-	+/-
Toekomstbestendig	+	+	+	+
Fiscaal-juridische verankering	+	+/-	+	+
Doelmatig	+	+/-	+	+
Uitlegbaar	Oordeel Stuurgroep	Oordeel Stuurgroep	Oordeel Stuurgroep	Oordeel Stuurgroep
Maatschappelijk gedragen	Oordeel Stuurgroep	Oordeel Stuurgroep	Oordeel Stuurgroep	Oordeel Stuurgroep

VOORSTEL KOSTENTOEDILING WATERSYSTEEMHEFFING

Stuurgroep ziet na haar 4de vergadering op 28 augustus jl. nog twee kansrijke modellen:

- Groepswaardemodel
- Verbeterd Combimodel – Variant H

Stuurgroep wil in haar 5de en laatste vergadering op 6 oktober a.s. met input van de algemene besturen van de waterschappen een afweging van deze modellen maken.

Doel van deze fase:

vanuit de algemene besturen input geven aan het stuurgroeplid voor deze afweging

VOORSTEL KOSTENTOEDILING WATERSYSTEEMHEFFING

Wat is beschikbaar vanuit de stuurgroep?

- Deze presentatie, ook beschikbaar als webinar.
- Oplegnotitie bij het pakket voorstellen van de stuurgroep, met bouwstenen voor de afweging.
- Uniforme uitwerking van de 2 modellen:
 - ✓ Beschrijving
 - ✓ Werking
 - ✓ Financiële consequenties (tarieven, lastendruk per waterschap)
 - ✓ Eerste resultaten gevoeligheidsanalyses
 - ✓ Aanzet juridische verankering
 - ✓ Bespiegelingen over oplossing knelpunten en voldoen aan uitgangspunten

1e voorstel kostentoedeling watersysteemheffing

Groepswaardemodel (verdeling profijtdeel o.b.v. waarde)

Technische kern van het model:

- Zoekt oplossing weeffout in door voor gehele categorie ongebouwd de agrarische waarde te hanteren (ook voor infrastructuur dus).
- Bestuurlijke vermenigvuldigingsfactor voor deze waarde met bandbreedte 2 – 8 om profijt categorie ongebouwd in balans te brengen met betaling.
- Bij keuze binnen bandbreedte ongebouwd wordt gekeken naar kostenaandelen ingezetenen, gebouwd en natuur.
- Voor het overige blijft de huidige systematiek in tact, m.u.v. beperking tariefdifferentiatie wegen tot max. 100%.

2e voorstel kostentoedeling watersysteemheffing

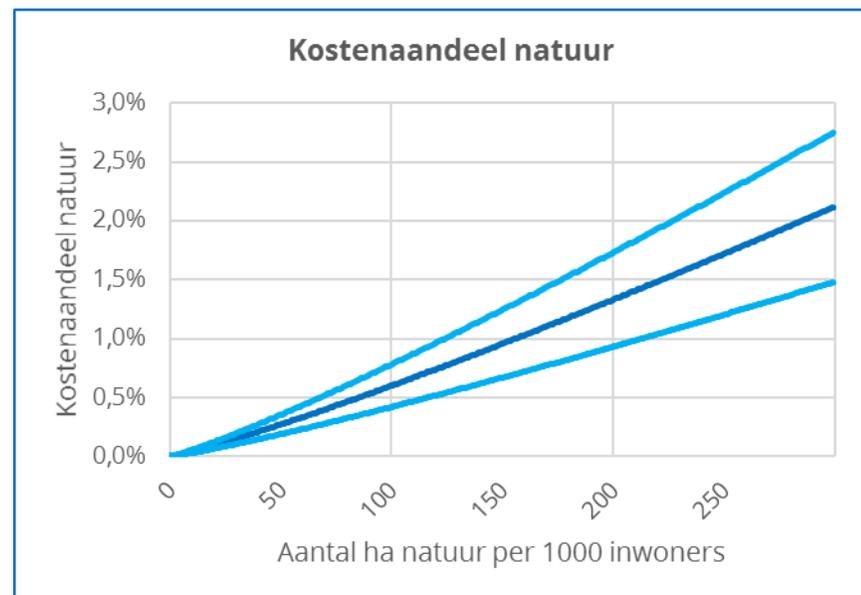
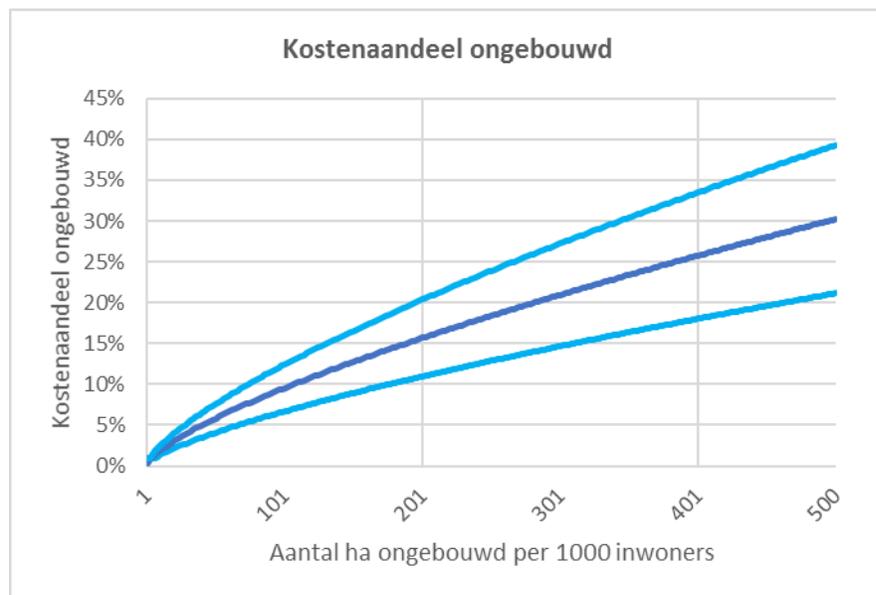
Verbeterd Combimodel – Variant H (verdeling profijtdeel o.b.v. gebiedskenmerken)

Technische kern van het model:

- Zoekt oplossing weeffout in verlaten van waarde als verdeelmaatstaf.
- Leidende gedachte: hoe groter het areaal ongebouwd resp. natuur, hoe groter het profijt van deze groepen bij de taakuitoefening. Voor kostenaandelen ongebouwd en natuur gelden grafieken.
- Bandbreedtes voor ingezetenen, ongebouwd, gebouwd en natuur, die de waterschapsbesturen in staat stellen o.b.v. de eigen, specifieke omstandigheden keuzes te maken (en te onderbouwen).
- Voor het overige blijft de huidige systematiek in tact, m.u.v. beperking tariefdifferentiatie wegen tot max. 100%.

2e Voorstel kostentoedeling watersysteemheffing

Verbeterd Combimodel - variant H

Afweging modellen watersysteemheffing

Lossen de modellen de urgente knelpunten op?

	Groepswaarde- Model (model o.b.v. waarde)	Verbeterd Combimodel Variant H (model o.b.v. gebiedskenmerken)
Wordt de weeffout opgelost?	Ja	Ja
Wordt gelijkmatige tariefontwikkeling mogelijk gemaakt?	Ja mits de bandbreedte voor ongebouwd voldoende ruim is	Ja

Afweging modellen watersysteemheffing

Voldoen de modellen aan de uitgangspunten uit de LV-opdracht?

	Groepswaarde-Model (model o.b.v. waarde)	Verbeterd Combimodel Variant H (model o.b.v. gebiedskenmerken)
Kostenterugwinning	+	+
(meer) Ruimte voor regionaal maatwerk	+	+
Beperkte lastenverschuivingen	+/-	++/-
Toekomstbestendig	+/-	+
Fiscaal-juridische verankering	+	+
Doelmatig	+	+

Mogelijke, aanvullende argumenten voor afweging modellen

Groepswaardemodel

- Blijft waarde hanteren in de verdeling, waardoor herkenbaar.
- Kent vermenigvuldigingsfactor op de waarde ongebouwd, waarvan suggestie kan uitgaan dat waarde geen goede verdeelmaatstaf is; kan als 'correctiefactor' overkomen.

Verbeterd Combimodel:

- Gaat van waarde als verdeelmaatstaf over op gebiedskenmerken; minder herkenbaar.
- Geen correctiefactor nodig.

Mogelijke, aanvullende argumenten voor afweging modellen

Groepswaardemodel

- Kent bandbreedtes voor twee categorieën, waardoor bestuur slechts deels houvast heeft bij de kostentoedeling.

Verbeterd Combimodel:

- Kent bandbreedtes voor alle vier categorieën, waardoor bestuur meer houvast heeft bij de kostentoedeling.

Mogelijke, aanvullende argumenten voor afweging modellen

Uitlegbaarheid van het model:

- Bandbreedte voor de categorie ongebouwd in het Groepswaardemodel maakt een groter verschil tussen minimum- en maximum-tarief ongebouwd mogelijk dan de bandbreedte in het Verbeterd Combimodel.

PERMANENT ONDERHOUDSSPOOR

PERMANENT ONDERHOUD

- **Traject onder regie van Uniebestuur en naast traject van de stuurgroep**
- Doelen:
 1. Belastingstelsel steeds kunnen laten aansluiten op ontwikkelingen vanuit de omgeving door makkelijker en sneller te kunnen wijzigen.
 2. Onderwerpen die niet tot opdracht stuurgroep behoren verder kunnen brengen.
- **Aanpak:**
 - Samen met lenW.
 - Fiscaal-juridisch onderzoek naar mogelijkheden om makkelijker en sneller aanpassingen in het belastingstelsel te kunnen doen.
 - Op basis van het onderzoek kijken of, hoe en wanneer de onderwerpen op de voorlopige groslijst verder kunnen worden opgepakt

VRAGEN?

